

www.vcmstudy.ir

یادداشت
پتروشیمی

فرصت ها و تهدیدهای تحریم در صنعت پتروشیمی

تاریخ انتشار: ۶ تیر ۱۳۹۷

صادرات مواد پتروشیمی، مهمترین صادرات کشور ایران پس از نفت و فرآورده های نفتی است. خریداری مواد پتروشیمی از ایران در بازه ای از زمان مشمول تحریم ها شد بطوری که حتی در ۳۱ می سال ۲۰۱۳ نام هشت پتروشیمی ایرانی (بندر امام، بو علی سینا، مبین، نوری، پارس، شهید تندگویان، شازند و تبریز) به لیست این تحریم ها افزوده شد. اعمال این تحریم ها بر صادرات محصولات پتروشیمی اثرگذار بوده و تغییراتی در حجم و سبد صادرات داشته است. شکل ۱ نشان دهنده میزان وزنی فروش داخلی و خارجی تولیدات پتروشیمی ایران است.

با توجه به شکل ۱ می توان دریافت که پس از توافق ژنو در سال ۱۳۹۲ و توافق برجام در سال ۱۳۹۴، صادرات مواد پتروشیمی افزایش داشته است. لازم به ذکر است که این افزایش صادرات، رشد بیشتری نسبت به افزایش کل تولید داشته و صرفا ناشی از آن نبوده است. شکل ۲ نشان دهنده تغییرات وزن و ارزش صادرات پتروشیمی ایران است.

چنانچه از شکل ۲ پیداست، ارزش محصولات پتروشیمی صادراتی از سال ۱۳۹۰ بطور پیوسته کاهش یافته است که دلیل عمده آن کاهش قیمت نفت است. رشد وزنی صادرات نیز بعد از اجرای توافق ژنو در سال ۱۳۹۲ بطور واضح قابل رؤیت است. با خروج آمریکا از توافق برجام و بازگشت تحریم های خرید محصول، فروش فناوری، فروش کاتالیست و خدمات صنعت پتروشیمی، امکان کاهش صادرات و در نتیجه کاهش رشد اقتصادی وجود دارد. یکی از راهکارهایی که می توان برای گریز از تحریم ها در پیش گرفت، تنوع بخشیدن به مقاصد صادراتی است. شکل ۳ نشان دهنده سبد صادراتی ۱۰ محصول اصلی پتروشیمی ایران (پلی اتیلن، متانول، اتیلن گلیکول، اوره، ترکیبات حلقوی و غیرحلقوی، پی وی سی، استایرن، زایلن و آمونیاک) در سال ۱۳۹۶ است.

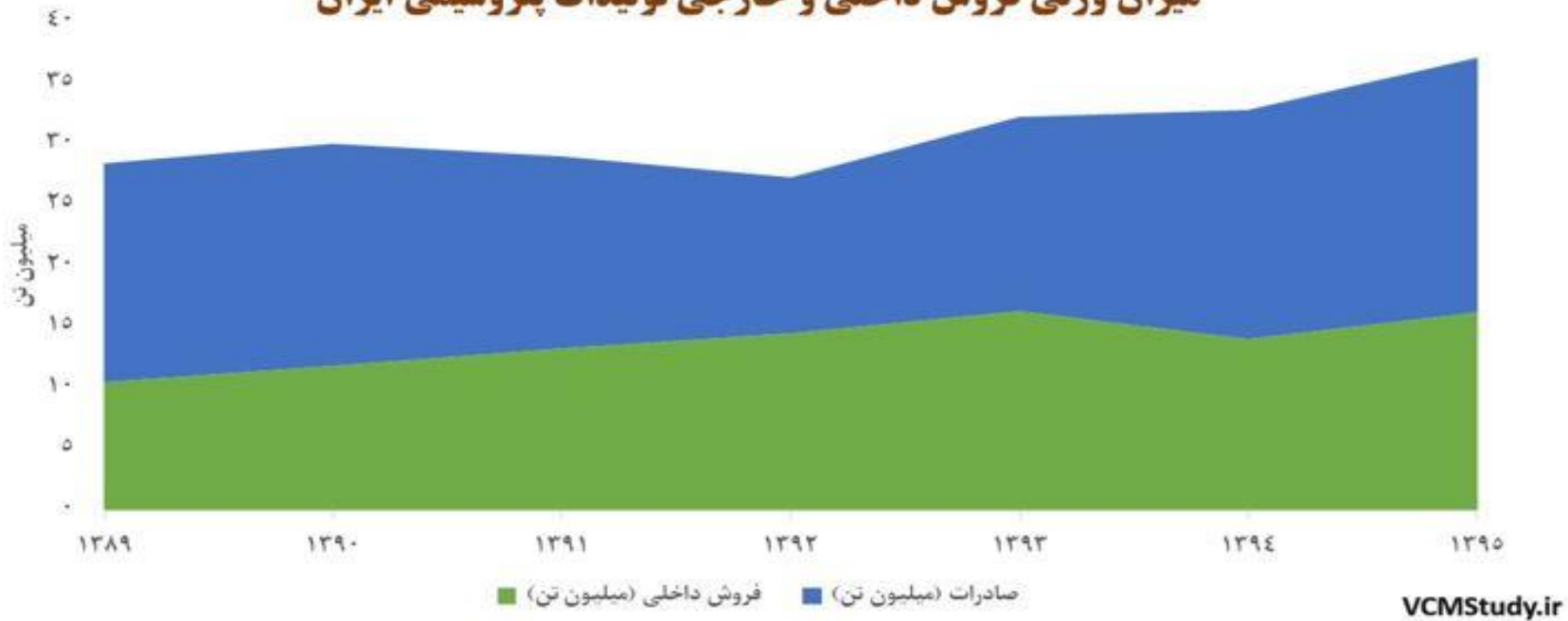
بر اساس شکل ۳ مشخص است که بخش عظیمی از صادرات پتروشیمی ایران که بیش از ۵.۵ میلیارد دلار ارزش دارد به چین صادر می شود. هند، امارات و ترکیه نیز بزرگترین مقاصد صادراتی بعد از چین هستند. اینکه چین بیش از نصف صادرات پتروشیمی ایران را به خود اختصاص داده است باعث خواهد شد تا تغییر کوچکی در مبادلات پتروشیمی ایران و چین، تأثیر بسیار بزرگی بر صنعت پتروشیمی ایران بگذارد.

مرکز مطالعات زنجیره ارزش

میزان وزنی فروش داخلی و خارجی تولیدات پتروشیمی ایران

شکل ۱. میزان وزنی فروش داخلی و خارجی تولیدات پتروشیمی ایران

یادداشت

پتروشیمی

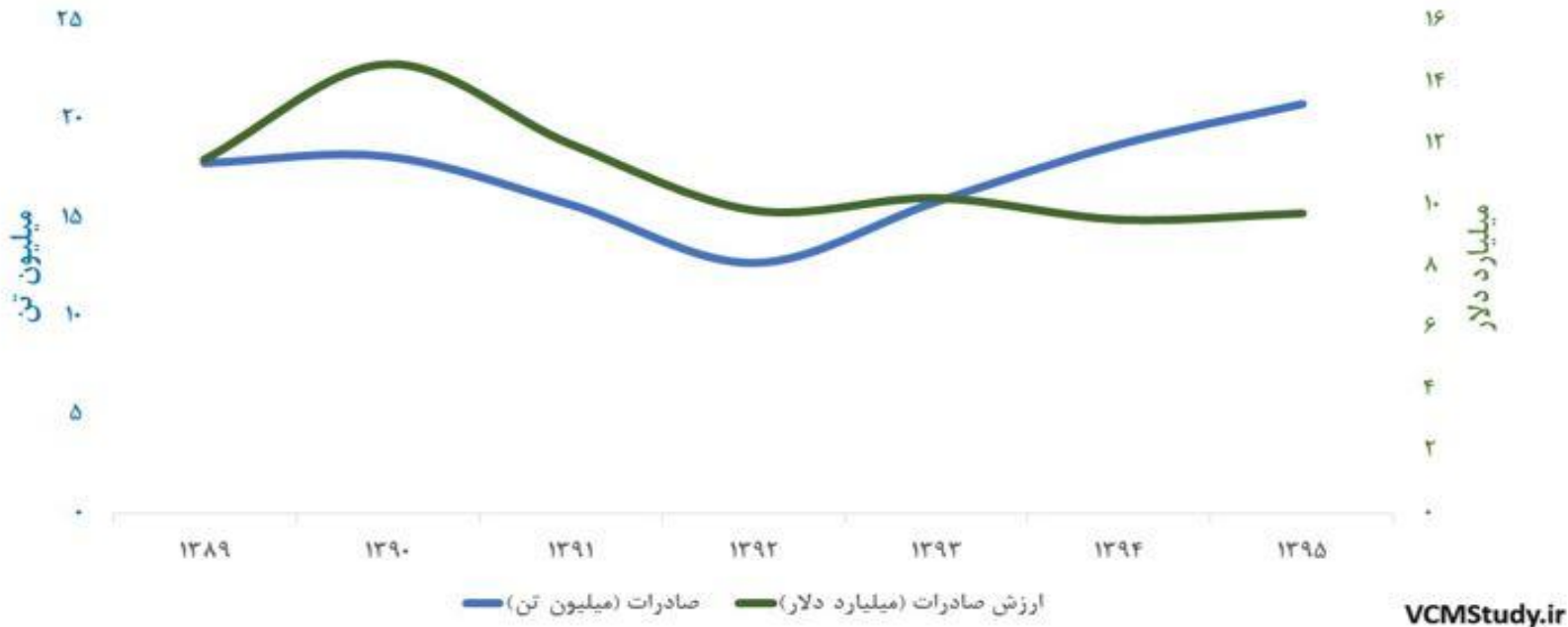

www.vcmstudy.ir

مرکز مطالعات زنجیره ارزش

تغییرات وزن و ارزش صادرات پتروشیمی ایران

شکل ۲. تغییرات وزن و ارزش صادرات پتروشیمی ایران

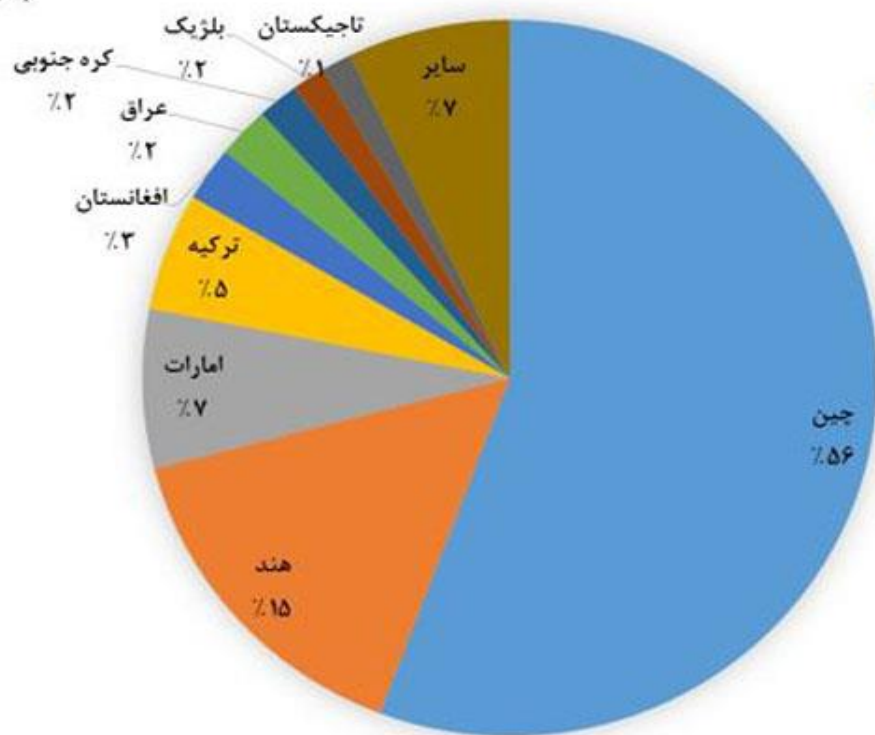

یادداشت

پتروشیمی

مرکز مطالعات زنجیره ارزش

سبد صادراتی ۱۰ محصول اصلی پتروشیمی ایران در سال ۱۳۹۶

یادداشت

پتروشیمی

VCMStudy.ir

www.vcmstudy.ir

شکل ۳. سبد صادراتی ۱۰ محصول اصلی پتروشیمی ایران در سال ۱۳۹۶

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که برای مواجهه با تحریم های پیش روی صنعت پتروشیمی، لازم است تا علاوه بر رفع نیاز به فناوری های خارجی، کاتالیست های خارجی، خدمات بیمه ای و کشتیرانی خارجی، بازار هدف محصولات پتروشیمی نیز متنوع تر گردد. این تنوع به دو صورت قابل اجراست. یکی با «تنوع بخشیدن به محصولات» و دیگری «تنوع بخشیدن به کشورهای هدف». تنوع بخشیدن به محصولات جز با افزایش سطح فناوری در پتروشیمی ها و توسعه صنایع پایین دستی امکان پذیر نخواهد بود. تنوع بخشیدن به کشورهای هدف نیز نیازمند توسعه روابط تجاری با کشورهای واردکننده بخصوص کشورهای همسایه است زیرا که هم می توانند بازار بزرگی برای صادرات در اختیار ایران بگذارند و هم نیاز به حمل و نقل دریایی از بین خواهد رفت. البته این مهم را نیز باید در ذهن داشت که تولیدات صنعت پتروشیمی در کشور بیش از نیاز کشور عزیزمان ایران و کشورهای منطقه است، لذا طبیعی است که بازار مصرف این محصولات سایر مناطق دنیا از جمله آسیای شمال شرقی (چین) و شبه قاره هند (هند) و آفریقا است. ورود و حضور پایدار در چنین بازارهایی مستلزم شناخت هر چه بیشتر ساختار بازار این کشورها است. فروش پایدار در کنار تولید پایدار ضرورت توسعه پایدار صنعت پتروشیمی کشور است.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید

VCMStudy@gmail.com